

УДК 378.4: 004

ОЦІНКА ЦИФРОВИХ НАВИЧОК НА НАЦІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

Курепін В.М., Щербаков О.Л.

кандидат економічних наук, доцент кафедри методики професійного навчання

Миколаївський національний аграрний університет

здобувачка вищої освіти першого (бакалаврського) рівня освіти спеціальності 015 «Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)»

Миколаївський національний аграрний університет

В кількісному відношенні інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) продовжують збільшуватися, вони стають все більш складними та комплексними. Технологічні досягнення в ІКТ стимулюють суттєві зміни на вітчизняному ринку праці. Такі умови призводять до виникнення та зростання потреб у формуванні населення цифрових навичок [1]. Це може позитивно вплинути на розширення участі громадян в економічній діяльності та буде сприяти економічному розвитку та конкуренції на ринку праці, як регіоні, так і в країні в цілому.

Ключові слова: цифрові навички, національний рівень, оцінка, цифрова трансформація, цифрова компетентність.

Для виконання завдань економічної діяльності необхідна оцінка поточного рівня цифрових навичок, визначення нинішніх та прогнозування майбутніх потреб у цифрових навичках громадян нашої держави.

Але перш за все, перед оцінкою цифрових навичок, необхідно зрозуміти, що таке цифрові навички і як вони класифікуються. Цифрові навички, це знання та навички, які людина використовує в

ІКТ для досягнення цілей у своєму особистому та професійному житті (цифрова компетентність).

Для оцінки цифрових навичок також треба враховувати темпи змін технологій і можливостей роботи в цифровому форматі [2]. Вони постійно розширюються та змінюються з часом. Цифрові навички це комбінація типів поведінки, досвіду, знань, робочих звичок, рис характеру, схильності та здатності критично мислити. Як бачимо, вони включають не лише технічні, а й когнітивні навички, також мають і некогнітивні соціальні навички, зокрема: навички міжособистісної взаємодії та навички спілкування.

Працюючі на роботі громадяни, використовують цифрові навички з різних цифрових технологій: комп'ютери, ноутбуки, мобільні телефони, інші «розумними» пристрої. Навички можуть бути пов'язані з конкретним пристроєм, зокрема, використання клавіатури або миші; ефективне використання пошукових запитів в інтернеті.

Якщо ми будемо класифікувати цифрові навички за їхнім рівнем володіння, ми швидше зрозуміємо, що таке цифрові навички. З погляду рівня цифрових навичок, вони поділяються на: базові, проміжні та просунуті. Якщо уявити ці навички як континууму, можна отримати траєкторію навчання [3]. Зауважимо, людина, яка, хоче опанувати проміжні або просунуті навички, перш за все повинна мати необхідні базові навички.

Базові цифрові навички забезпечують основу використання ІКТ [4]. Деяка спільнота ці навички використовує виключно на мобільних пристроях, деяка передбачає взаємодію з кількома типами пристроїв.

Основні навички включають:

- а) для керування пристроєм використовується клавіатура або сенсорний екран;
- б) для завантаження програм та створення документів використовують програмне забезпечення;

в) для пошуку в інтернеті, надсилання та отримання повідомлень електронної пошти, заповнення форм використовують базові онлайн-операції.

Базові цифрові навички набуваються при формальному навчанні, самостійному навчанні, за допомогою корпоративного навчання (колег). Базові навички сприяють спілкуванню між людьми, спрощують доступ до користування державними та приватними послугами.

Можливість користуватися цифровими технологіями у тій чи іншій формі дають людям проміжні навички. У зв'язку з цілями та потребами громадян та їх родом занять, їм можуть бути потрібні різні набори проміжних навичок [5]. Наприклад, творчій людині окрім навичок роботи в текстовому редакторі, можуть знадобитися навички цифрового графічного дизайну.

Кількість навичок, що належать до проміжного рівня, у міру зміни та розвитку технологій, продовжують збільшуватися і розширюватися. У минулому співробітництво між колегами здійснювалося виключно шляхом пересилання тексту один одному електронною поштою, зараз робочі групи співпрацюють, використовуючі відео, текст, голос на різних платформах. Проміжні навички набуваються при здобутті формальної освіти; за допомогою самостійного вивчення (онлайн-навчальні посібники); допомогою колег тощо.

Просунуті цифрові навички використовуються у таких професіях, як: комп'ютерне програмування; розробка програмного забезпечення; аналіз даних та управління мережами фахівцями в галузі ІКТ. Число та обсяг просунутих навичок, подібно до проміжних навичок, залежить від видів трудової діяльності, що вимагають їх застосування. Зауважимо, їхня кількість продовжує постійно зростати. До найсучасніших навичок відносяться: а) штучний інтелект (ІІ); б) великі дані; в) кібербезпека; г) цифрове підприємництво; д) інтернет речей (ІоТ); є) віртуальна реальність (VR).

Просунуті навички здобуваються: в рамках формальної освіти; навчальні курси для початківців з кодування або онлайн навчання, інші шляхи. Проте важливо усвідомлювати, що в деяких системах цифрові навички також розподіляються за рівнями володіння ними [6].

Отже, сучасний світ стає все більш і більш цифровим. У сьогоденних реаліях для забезпечення самих себе засобами існування, зайнятості, здоров'я та благополуччя, громадяни повинні вміти користуватися інформаційно-комунікаційними технологіями, для цього їм потрібні цифрові навички.

Джерела інформації:

1. Marchenko, D., Matvuyeva, K., & Kurepin, V. (2022). Development of methods for digital diagnostics of engines by electronic indication. *Proceedings of the 2022 IEEE 4th International Conference on Modern Electrical and Energy System, MEES 2022*. <https://doi.org/10.1109/MEES58014.2022.10005758>

2. Іваненко, В. С. (2022). Оптимізація асортименту плодоовочевої продукції в умовах кризи за допомогою штучного інтелекту. У *Сучасні підходи до вирощування, переробки і зберігання плодоовочевої продукції: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 17 листопада 2022 р., м. Миколаїв* (с. 30–32). Миколаїв: МНАУ. Отримано з <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/12135>

3. Бацуровська, І. В., Доценко, Н. А., & Курепін, В. М. (2023). Формування цифрової компетентності у здобувачів електроенергетичних спеціальностей. У *Інформаційні технології в освіті та науці: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції, 25-26 травня 2023 р., м. Мелітополь* (Вип. 13, с. 159–162). Мелітополь: МНАУ. Отримано з <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/14573>

4. Лотарєва, Д. (2022). Використання інноваційних технологій та методів управління виробничими процесами за

допомогою штучного інтелекту. У *Молодь, наука, бізнес: матеріали Всеукраїнської інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених, 5-6 жовтня 2022 р., м. Миколаїв* (с. 77–80).

Миколаїв: МНАУ. Отримано 3

<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/11860>

5. Бацуровська, І. В., & Курепін, В. М. (2024). Використання цифрових технологій у спеціальній та інклюзивній освіті: теоретичні основи та практичні підходи в професійній підготовці фахівців. У *Development trends in special and inclusive education in the context of the European dimension: Theory and practice: Scientific monograph* (с. 22–44). Рига, Латвія: Baltija Publishing. <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-457-3-2>

6. Іваненко, В. С. (2023). Інтеграція молоді в системі освіти держав ЄС в умовах військової агресії проти України. У П. Поніхтера & З. Шарлович (Ред.), *Інтеграція вищої юридичної освіти України з європейським освітнім простором – виклики внутрішньої безпеки під час воєнного стану: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 15 лютого 2023 р., Ломжа-Харків* (с. 80–82). Ломжа: MANS w Łomży. Отримано з <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/12946>